

О. П. Гузенко,

заступник декана по науково-методичній роботі та заочній формі навчання,

А. В. Максимова,

голова профкому,

Криворізький економічний інститут

ДВНЗ «КНЕУ імені В. Гетьмана»

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Актуалізація проблематики банківського інвестиційного кредитування викликана наявністю невирішених питань як із законодавчої позиції, так і з позиції трансформаційних економічних змін. Відсутність стійкої законодавчої платформи призводить до постійного коригування банківських стратегій у сфері інвестиційних кредитів. Крім того, ринкові умови функціонування різних суб'єктів відбиваються на організації банківського інвестиційного кредитування.

Доведено складність і динамічність банківської кредитної діяльності потребує постійного вливання наукової думки стосовно вивчення проблем, що з'являються в період її здійснення із послідовним викладенням напрямків їх вирішення. Достатньо вагомий внесок у дослідження проблем банківського інвестиційного кредитування здійснили: А. А. Пересада, Т. В. Майорова [1], В. В. Жуков [2], Т. П. Куриленко [3], О. А. Кириченко [4] та інші. У їхніх працях достатньо змістовно розглядаються проблеми банківського інвестиційного кредитування, проте плінність часу свідчить про доцільність постійного їх перегляду виходячи з існуючих реалій.

З цього приводу доволі цікавою є думка С. М. Вересюк [5]. На її думку «...на відміну від корпоративного інвестування специфіка банківської інвестиційної діяльності великою мірою зумовлена характером і обсягом сформованої ресурсної бази». Автор підкреслює той факт, що сьогодні банкам ще не вдалося залучити значні обсяги довгострокових ресурсів, а це в свою чергу, гальмує їхню інвестиційну діяльність.

Безумовно, більшість вітчизняних банків не має у своєму розпорядженні достатньої власної ресурсної бази для великих і надійних позичкових операцій інвестиційного характеру. Наявні трансформаційні зміни в економіці країни та впровадження реформаторських

дій у сферах соціально-економічного розвитку потребує, як ніколи, відповідного рівня інвестиційних ресурсів банківської системи. В умовах існуючої обмеженості обсягів банківського капіталу виникає нагальна потреба в зверненні до залучення іноземних інвестицій. Практика доводить, з одного боку, що іноземний інвестор сприяє розбудові секторів економіки молодій державі, з іншого боку, зростає ризик втрати економічної незалежності. Ми вважаємо, пріоритетною проблемою банківського інвестиційного кредитування є пошук інвестиційного ресурсу в національній економічній системі на основі вдосконалення законодавчого поля та перегляду умов надання і вкладення позикового ресурсу національному інвестору.

Більшість фахівців схиляються до думки, що до складу проблем банківського інвестиційного кредитування доцільно віднести: короткостроковий характер ресурсної бази банків; неплатоспроможність більшості позичальників, відсутність гарантій повернення ними кредитів та ліквідної застави; поглинання українських банків іноземним капіталом, що призводить до втрати економічної незалежності; втрата довіри населення та підприємців до українських банків, що пов'язано з подіями загострення економічної кризи в Україні та світі; високий рівень внутрішніх та зовнішніх інвестиційних ризиків, які не готові взяти на себе банки; високі відсоткові ставки за кредитами, а також відсутність дієвого механізму стимулювання з боку держави.

Важливо наголосити, що досвід країн з ринковою економікою доводить про спроможність банків виступати в ролі активних інвесторів економіки, зосереджуючи значні обсяги залучених фінансових ресурсів на найбільш ефективних інвестиційних напрямках. У змінних економічних умовах в Україні дедалі більшої ваги набуває кредит в обслуговуванні інноваційного процесу, розвитку малих і середніх виробничих структур, підготовці та перепідготовці наукових кадрів. Він допомагає швидкому перерозподілу грошових капіталів, що дає можливість у стислі строки здійснити переорієнтацію виробництва й оздоровити економіку. Однак у сучасній українській дійсності участь банків в інвестиційному процесі здебільшого обмежується обслуговуванням руху коштів, які належать клієнтам-інвесторам і призначені для інвестиційних цілей.

Обумовлюючи вищевикладене, стає зрозумілим, що найбільш значними проблемами банківського інвестиційного кредитування в Україні є: нестабільність фінансової та політичної системи; недосконале та непостійне законодавство; надто високі кредитні відсотки; невідгідні умови інвестиційних кредитних угод для позичальників та надзвичайно довга процедура розгляду можливості отри-

мання інвестиційного кредиту. Аналізуючи проблеми банківського інвестиційного кредитування, ми вважаємо, що необхідно провести ряд реформ, направлених на здешевлення інвестиційних кредитів, їх доступності, економічно обґрунтованих кредитних ставках на основі вдосконалення законодавчої бази.

Список літератури

1. *Пересада А. А.* Управління банківськими інвестиціями: [монографія] / А. А. Пересада, Т. В. Майорова. — К.: КНЕУ, 2005. — 388 с.
2. *Жуков В. В.* Проектне фінансування: [навчальний посібник] / В. В. Жуков. — Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. — 248 с.
3. *Куриленко Т. П.* Проектне фінансування: [підручник] / Т.П. Куриленко. — К.: Кондор, 2006. — 208 с.
4. Банківський менеджмент: [навчальний посібник] / За ред. О.А. Кириченка. — К.: Знання-Прес, 2008. — 438 с.
5. *Вересюк С. М.* Інвестиційна діяльність банків в сучасних умовах: проблеми і перспективи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Economics/1_82649.doc.htm. — Назва з екрану.

УДК 336.71

А. П. Гуляєва,

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та кредиту
Академія праці і соціальних відносин ФПУ

ПОТЕНЦІАЛ ІСЛАМСЬКИХ БАНКІВ У ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах ісламські банки, діяльність яких базується на нормах шаріату, активно опановують світовий фінансовий ринок, причому до функціонування в ісламській банківській системі приєднуються й традиційні банки. Так, Deutsche Bank, JP Morgan Chase, Citibank, Societe Generale й інші вже відкрили поряд з традиційним фінансовим бізнесом так звані «ісламські вікна» [1]. Покупцями ісламських фінансових продуктів стають не тільки мусульмани, а й крупні традиційні підприємства (IBM, General Motors, Daewoo [2]). Навіть міністерство фінансів Великобританії запланувало емісію ісламських облігацій [3]. Отже, є підстави вважати продукти ісламського банкінгу потенційно потужним джерелом інвестиційних ресурсів сучасних підприємств.

Перелік та сутність найбільш популярних сучасних фінансових послуг ісламських банків розкрито у табл. 1. Відповідно до